

Drinks for babies and young children: Polish

Napoje dla niemowląt i małych dzieci

NHS
SCOTLAND

Public Health
Scotland

Mleko matki jest najlepszym napojem dla Twojego dziecka

Przez pierwszych 6 miesięcy życia niemowlęta karmione piersią nie potrzebują żadnych napojów. W pierwszym roku życia głównym napojem dziecka powinno być mleko matki lub mieszanka mleczna.

Podczas wprowadzania pokarmów stałych należy nadal podawać mleko kobiece lub mieszankę mleczną jako główny napój. Jeżeli niemowlę potrzebuje napoju w dodatku do mleka, należy mu podać przegotowaną schłodzoną wodę z kranu (do ukończenia 6 miesięcy).

Zawsze należy zachować szczególną ostrożność przy przygotowywaniu mieszanki mlecznej i przestrzegać zaleceń producenta. Zgodnie z obecnym zaleceniem Agencji ds. Standardów Spożywczych należy jednorazowo przygotować tylko jedną butelkę mieszanki mlecznej. Porady w tej sprawie może udzielić pielęgniarka środowiskowa.

Można używać także wody butelkowanej, ale tylko w przypadku zawartości sodu (czasami podawanego jako Na) w wysokości poniżej 200 mg na litr. Przed przygotowaniem mieszanki wodę butelkowaną również należy przegotować.

Mieszanki sojowe zawierają cukry, które mogą powodować próchnicę zębów. Sojową mieszankę mleczną można podawać od 6 miesiąca życia dziecka, ale tylko jeśli tak zalecił lekarz lub pielęgniarka środowiskowa. Podawanie mieszanki mleka następnego nie jest konieczne, gdyż nie oferuje ona korzyści większych niż mieszanki 'mleka pierwszego'.

Wybierając dla dziecka napoje bez cukru, pozwalasz:

- **utrwalić zdrowe nawyki na całe życie**
- **zapobiegać próchnicy w pierwszych zębach**
- **poprawić ogólny stan zdrowia i odżywienie dziecka**
- **zachować piękny uśmiech swojego dziecka**

Kubki o swobodnym przepływie: krok naprzód dla Twojego dziecka

- Wprowadzanie kubka o swobodnym przepływie w wieku 6 miesięcy.
- W kubkach o swobodnych przepływie woda wycieka po odwróceniu kubka do góry nogami. Takie bezpłatne kubki są wydawane przez pielęgniarkę środowiskową w ramach programu Childsmile.
- Kubki niekapki (z zaworem) zachęcają dziecko do ssania zamiast połykania i należy ich unikać. Odruch ssania może pośrednio prowadzić do problemów logopedycznych.
- Picie napojów z butelki częściej prowadzi do problemów z uzębieniem, ponieważ napoje pozostają w jamie ustnej dłużej niż przy popijaniu z kubka.
- Należy starać się nauczyć dziecko pić tylko z kubka (i odzwyczaić je od butelki) do dnia pierwszych urodzin.

- Napojów słodzonych nigdy nie należy podawać w butelkach ani kubkach niekapkach, ponieważ mogą spowodować bardzo szybko postępującą próchnicę.
- Nigdy nie dawaj dziecku słodzonych napojów przez zaśnięciem lub jeżeli przebudzi się w nocy. Napoje słodzone są również zagrożeniem, kiedy podaje się je pomiędzy posiłkami, kiedy dziecko jest w wózku lub foteliku samochodowym lub kiedy daje się je na pocieszenie.
- Nigdy nie należy zostawiać dziecka samego z kubkiem lub butelką w ciągu dnia lub podczas snu, ponieważ mogą się zakrztusić.

W przypadku niemowląt i małych dzieci woda najlepiej gasi pragnienie pomiędzy posiłkami.

Porady dotyczące innych napojów

Woda

Dla dziecka, które ukończyło 6 miesięcy, woda stanowi najlepszy napój do zaspokojenia pragnienia między posiłkami. Należy używać wody z kranu (zamiast butelkowanej). W razie konieczności dzieciom poniżej 6. miesiąca życia można podawać tylko schłodzoną, przegotowaną wodę z kranu. Należy zasięgnąć porady pielęgniarki środowiskowej.

Mleko krowie

Po ukończeniu 12 miesięcy można zacząć podawać dziecku pełnotłuste lub częściowo odtłuszczone, pasteryzowane mleko krowie, kozie lub owcze jako główny napój. Mleko zawiera wapń, który jest istotny dla rozwoju mocnych kości. Pasteryzowane mleko odtłuszczone i mleko krowie 1 % można podawać dzieciom jako podstawowy napój dopiero po ukończeniu 5 lat.

Rozcieńczony świeży sok owocowy (jedna część soku na jedną część wody lub z większą ilością wody według uznania)

Można podawać po ukończeniu 6 miesięcy tylko podczas posiłków. Rozcieńczony świeży sok owocowy stanowi dobre źródło witaminy C i najlepiej podawać go ze śniadaniem lub głównym posiłkiem, aby ułatwić wchłanianie żelaza. Nigdy nie należy podawać takich napojów pomiędzy posiłkami, ponieważ świeże soki owocowe zawierają kwasy, które niszczą zęby dziecka. Pamiętaj – nigdy nie podawaj soku w butelce do karmienia.

Jakich napojów unikać

X **Napoje dla niemowląt**

Większość takich napojów (nawet te określane jako 'organiczne' lub 'zdrowe') zawiera cukier, który może powodować próchnicę.

X **Wody smakowe**

Większość wód smakowych zawiera sztuczne słodziki i dlatego nie należy podawać ich niemowlętom i małym dzieciom. Wiele z tych napojów zawiera także cukier, który może powodować próchnicę. Te napoje również zawierają kwasy, które niszczą zęby dziecka.

X **Wody smakowe, napoje mleczne i koktajle mleczne**

Zawierają cukier i mogą powodować próchnicę. Nigdy nie podawać tych napojów między posiłkami ani przed zaśnięciem.

X **Sok do rozcieńczania i napoje gazowane**

Zawierają cukier i sztuczne słodziki. Nie zaleca się podawania tych napojów niemowlętom ani małym dzieciom. Podając soki do rozcieńczania, należy podawać je z dużą ilością wody i tylko podczas posiłków.

X **Herbata, herbata ziołowa i kawa (nawet niesłodzona)**

Są to napoje nieodpowiednie dla niemowląt i małych dzieci. Zaburzają u dziecka wchłanianie żelaza z pokarmów.

Zwykłe mleko i woda z kranu są najzdrowszą opcją dla zębów.

Kluczowe informacje na temat higieny jamy ustnej

- Zęby i dziąsła dziecka powinny być myte szczoteczką dwa razy dziennie, rano i wieczorem przed snem. Należy stosować pastę do zębów, zawierającą co najmniej 1000 ppm (cząstek fluoru na milion).
- Rodzice i opiekunowie powinni nadzorować szczotkowanie zębów co najmniej do czasu ukończenia przez dziecko 7 lat. Od ukończenia 7 lat wiele dzieci może myć zęby samodzielnie, ale nadal potrzebuje nadzorowania, motywowania i czasem pomocy.
- Po umyciu zębów 'plujemy, ale nie płuczemy' – tak aby pasta miała czas odpowiednio zadziałać i ochronić zęby.

- Jedzenie i napoje zawierające cukier należy spożywać wyłącznie podczas posiłków.
- Zwykłe pasteryzowane mleko i woda z kranu są najbezpieczniejszymi napojami dla zębów.
- Należy zarejestrować się u dentysty i odwiedzać gabinet zgodnie z zaleceniami.

Aby uzyskać więcej informacji, zapytaj pielęgniarkę środowiskową lub odwiedź stronę www.childsmile.nhs.scot

Inne wersje językowe

Wersja uproszczona

Brytyjski język migowy

Audio

Duża czcionka

Braille

Można poprosić o tłumaczenie tej ulotki lub przekazanie jej w innym formacie poprzez:

p hs.otherformats@p hs.scot

0131 314 5300

Public Health Scotland to krajowa szkocka agencja służąca poprawie i ochronie stanu zdrowia i dobrostanu mieszkańców Szkocji.

© Public Health Scotland 2026

OGL

Publikacja ma licencję na ponowne wykorzystanie na podstawie Open Government Licence v3.0. Aby uzyskać więcej informacji, odwiedź stronę www.publichealthscotland.scot/ogl
www.publichealthscotland.scot